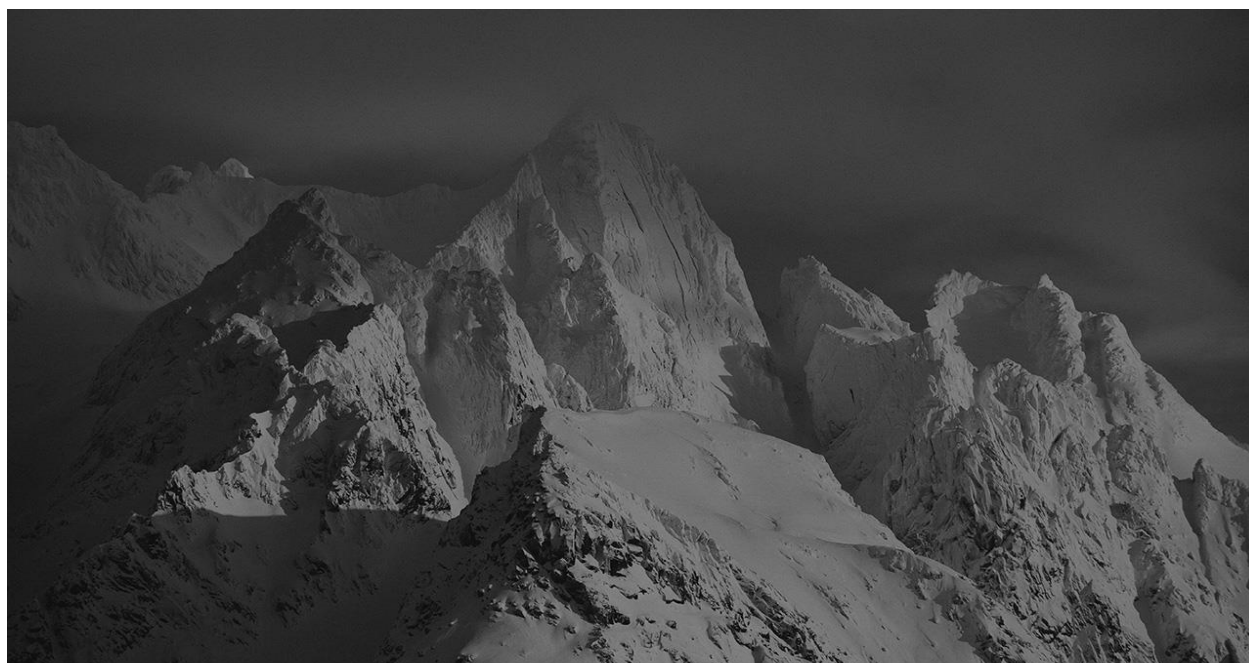

Forsikringsvilkår

AVBRUDD

Gjelder fra 01.01.2019

INNHold

PUNKT	SIDE
1. HVEM FORSIKRINGEN GJELDER FOR.....	2
2. HVOR FORSIKRINGEN GJELDER.....	2
3. HVA SOM ER FORSIKRET.....	2
4. HVILKE TAP SOM ERSTATTES.....	3
5. ANDRE PERSONERS HANDLINGER OG UNNLATELSE, SIKKERHETSFORSKRIFTER OG ENDRING AV RISIKO.....	5
6. FORSIKRINGSSUMMER.....	9
7. SKADEOPPGJØR OG EGENANDELER.....	9
8. NATURSKADE.....	12
KUNDEVALGTE TILLEGGSFORSIKRINGER.....	14
Bistand i klagesaker.....	16

FORSIKRINGSAVTALEN BESTÅR AV

- forsikringsbeviset
- forsikringsvilkår og sikkerhetsforskrift
- Generelle vilkår
- Lov om forsikringsavtaler av 16. juni 1989 (FAL)
- Lov om naturskadeforsikring av 16. juni 1989
- det øvrige lovverk med forskrifter

Teksten i forsikringsbeviset og sikkerhetsforskrift gjelder foran forsikringsvilkårene. Forsikringsbeviset og forsikringsvilkårene gjelder foran lovbestemmelser som kan fravikes.

1. HVEM FORSIKRINGEN GJELDER FOR

Forsikringen gjelder for den som er nevnt i forsikringsbeviset (forsikringstaker).

2. HVOR FORSIKRINGEN GJELDER

2.1 PÅ FORSIKRINGSSTEDET

Forsikringen gjelder på det sted som er nevnt i forsikringsbeviset (forsikringsstedet).

2.2 SPESIELLE GYLDIGHETSOMRÅDER

2.2.1 Naturskadeforsikringen gjelder i Norge.

3. HVA SOM ER FORSIKRET

Avbruddstap i henhold til avtale, beregnet etter reglene i nedenfornevnte pkt. om erstatningsberegning ved stans eller innskrenkninger i driften på grunn av erstatningsmessig skade (se punkt 4 og eventuelle sikkerhetsforskrift som er gjort gjeldende), inntruffet på forsikringsstedet i forsikringstiden.

Ansvarstiden velges av forsikringstaker og bør tilsvare den tid det tar å være tilbake i et marked etter en totalskade. Ansvarstiden begynner 48 timer fra det tidspunkt skaden hindrer driften (karenstiden), men ikke senere enn 12 måneder fra skadedagen. Medfører streik, lockout eller annen force majeure at utbedringen eller gjenoppføringen hindres, forskyves ansvarstiden tilsvarende i inntil 12 måneder fra skadedagen.

Avbruddstap innenfor ansvarstiden hvis atkomsten eller bruken av forsikringsstedet er fysisk hindret eller vanskeliggjort som følge av midlertidige skadeforebyggende tiltak, redningstiltak eller selve skaden. Dette gjelder hvis skaden direkte truer eller er utløst, selv om sikredes eiendom ikke er berørt.

Tapet erstattes inntil avtalt forsikringssum, for begge punktene over.

Unntatt er:

- Avbruddstap som følge av reduserte ytelser fra vann-, tele-, og elektrisitetsverk eller andre offentlige eller private tjenesteytelser.
- Avbruddstap som skyldes at bruken av forsikringsstedet blir fysisk hindret eller vanskeliggjort som følge av forhold nevnt i punktene 8.1 - 8.6.

4. HVILKE TAP SOM ERSTATTES

4.1 FELLESREGLER.

Skade må inntreffe plutselig og uforutsett.

Sikkerhetsforskrifter, se pkt. 5.

4.2 BRANN

Sikkerhetsforskrift, se pkt. 5.2.1.

4.2.1 Tap erstattes ved:

- Brann, dvs. ild som er kommet løs.
- Skade ved direkte lynnedslag. Med direkte lynnedslag menes at tingen direkte er truffet av lynet og er tydelig merket av lynnedslaget.
- Elektrisk fenomen. Med elektrisk fenomen menes skade på ting som skyldes for eksempel kortslutning, lysbue, overslag og overspenning - også som følge av lyn og tordenvær.
- Eksplosjon/implosjon
- Sprengningsskade
 - Spesiell egenandel ved skade som skyldes sprengningsarbeid, se pkt. 7.7.1.4.
- Plutselig nedsøting.
- Skade ved at luftfartøy, deler av eller fra luftfartøy, rammer forsikrede ting.

4.2.2 Tap som ikke erstattes:

- Svi- og gnistskader som ikke skyldes brann.
- Skade på ting som med hensikt er utsatt for påvirkning av varme.
- Elektrisk fenomen på
 - elektrisk maskin, apparat eller ledning med driftsspenning over 1000 volt,
 - transformator,
 - datautstyr
 - telefonsentraler,selv om det oppstår brann i tingen.
- Skade på forbrenningsmotor ved eksplosjon i denne.
- Skade på transformator, elektrisk maskin, apparat, datautstyr o.l. ved eksplosjon i disse.
- Skade på smelteovn, mikser, skjenk, digel, form, o.l. hvor eksplosjon oppstår.

4.3 GASS, VANN OG ANNEN VÆSKE

Sikkerhetsforskrift, se pkt. 5.2.3.

4.3.1 Tap erstattes ved:

- Utsiktet utstrømning av vann, gass eller annen væske fra bygnings rørledning med tilknyttet utstyr, ved brudd, lekkasje eller oversvømmelse.
- Vann eller annen væske som trenger inn i bygning utenfra når den kommer fra bygnings avløpsledning eller fra tilførselsledning for vann eller fyringsolje.
- Overflatevann som trenger inn i bygning direkte fra terrenget ved nedbør eller snøsmelting.
- Utstrømning av slokkemiddel fra brannslukningsanlegg og/eller brannslukningsapparater.

4.3.2 Tap erstattes ikke ved:

- Skade som skyldes langsom inntrenging av vann.
- Skade som skyldes sviktende drenering eller at vann eller annen væske trenger inn i bygning på annen måte enn angitt i pkt. 4.3.1.
- Skade som skyldes vann fra takrenne, utvendig nedløp samt utett forbindelse mellom tak og taksluk/innvendig nedløp.
- Skade ved vanninntrengning gjennom utette tak, vegger, grunnmur eller bunnsåle.
- Skade ved vann, snø eller sand som trenger inn utenfra, med mindre det er oppstått som følge av erstatningsmessig bygningskade.
- Skade i våtrom på gulv eller vegg som skal tåle vann, uansett årsak.
- Skade ved vanlig bruk, dusjing, søl eller kondens.
- Skade ved sopp og råte.

4.4 TYVERI OG SKADEVERK

Sikkerhetsforskrift, se pkt. 5.2.4.

4.4.1 Tap erstattes ved:

- Skade i forbindelse med innbrudd (Strl. § 147 1.ledd) i bygning / rom i bygning eller i container.

Når lokalene er utstyrt med FG-godkjent alarm med overføring til alarmsentral erstattes også tyveri og skadeverk når uvedkommende har latt seg låse inne i bygning i åpningstiden.

4.4.2 Tap som ikke erstattes:

- Skade ved tyveri og skadeverk når bygningen/containeren eller rommet er åpent for kunder eller publikum. eller når tyven i dette tidsrom har latt seg innelåse i bygningen, selv om tyveriet har skjedd utenfor åpningstiden.
- Skade ved tyveri og skadeverk begått av ansatte, andre som utfører tjenester/arbeide for forsikringstaker, eller som er betrodd nøkler.
- Utgifter til utskifting eller forandring av låser hvis nøkler/koder har kommet på avveie.

4.5 NATURSKADE

Skade som direkte skyldes naturulykke ved skred, storm, flom, stormflo, jordskjelv eller vulkanutbrudd, jf lov om naturskadeforsikring av 16. juni 1989 nr 70. Se pkt. 8 om spesielle bestemmelser og hva som ikke er omfattet av forsikringen.

Følgende skader erstattes ikke:

- skade som umiddelbart skyldes lyn, frost, tele, tørke, nedbør, snøtyngde eller isgang
- skade forårsaket av dyr, insekter, bakterier, sopp, råte e.l.

4.6 TAP ETTER SKADE I FREMMED ELEKTRISK ANLEGG

Selskapet erstatter tap ved at elektrisk strøm uteblir på grunn av skade i fremmed elektrisk anlegg, forårsaket av skadetyper nevnt i pkt. 4. Alle unntak i pkt. 4 gjelder også der.

Tap som ikke erstattes:

- Tap etter skade på nedkjølte eller nedfryste varer i disk, skap eller rom.

4.7 SNØTYNGDE, SNØPRESS M.M.

Selskapet svarer for skade ved snøtyngde, snøpress og ras fra eller på tak.

5. ANDRE PERSONERS HANDLINGER OG UNNLATELSER, SIKKERHETSFORSKRIFTER OG ENDRING AV RISIKO

5.1 ANDRE PERSONERS HANDLINGER OG UNNLATELSER

Hvis sikredes rett til erstatning bortfaller som følge av sikredes handlinger eller unnlatelser, gjelder dette også ved tilsvarende handlinger eller unnlatelse gjort av ansatt som har det overordnede ansvar for den del av virksomheten hvor forsømmelsen er gjort.

Den som ved handling eller unnlatelse forsømmer å overholde eller å påse at sikkerhetsforskriftene blir overholdt, kan helt eller delvis miste retten til erstatning. Retten bortfaller også om forsømmelsen er gjort av personer som utfører arbeid av ledende art og av andre som har en særlig selvstendig stilling innen virksomheten, samt arbeidsledere, herunder formenn o.l.

Ved forsømmelse av å overholde sikkerhetsforskriften som gjelder innbruddssikring, kan rett til erstatning bortfalle ved forsømmelse gjort av den som er betrodd nøkler eller ansvaret for låsing der tingen befinner seg.

For medforsikret tredjeperson får reglene om bortfall av erstatningen ved forsømmelse av å overholde sikkerhetsforskrift tilsvarende anvendelse. Dette gjelder likevel ikke tredjepersoner medforsikret etter FAL § 7-1, 2. ledd.

5.2 SIKKERHETSFORSKRIFTER

Forsikringen er overtatt på betingelse av at de sikkerhetsforskrifter som er fastsatt i forsikringsbeviset til enhver tid overholdes.

Har sikrede forsømt å overholde sikkerhetsforskriftene, eller å påse at de blir overholdt, kan selskapets ansvar settes ned eller falle helt bort, jfr. FAL § 4-8.

5.2.1 Sikring mot brannskader

5.2.1.1 *Offentlige lover og forskrifter*

Bestemmelser gitt i

- lov om brannvern med forskrifter, samt pålegg gitt av offentlig brannmyndighet og
- lov om tilsyn med elektriske anlegg med tilhørende forskrifter samt pålegg gitt av det stedlige el-tilsyn, skal følges.

5.2.1.2 *Ansvarshavende for brannforebyggende arbeid*

Bedriftens ledelse oppnevner en person til å forestå det brannforebyggende arbeid.

Vedkommende skal

- sørge for at denne sikkerhetsforskrift er fulgt. Avvik skal rapporteres
- sørge for at ansatte instrueres om brannforebyggende tiltak, bruk av slokkeutstyr og alarmeringsrutiner
- sørge for at forhold som synes å true brannsikkerheten blir rettet straks

5.2.1.3 *Brann-/seksjoneringsvegger, branndører og brannlemmer*

Brannvegger skal tilfredsstillende offentlige krav, og alle åpninger skal være sikret slik at veggens brannklasse opprettholdes.

Branndører og -lemmer skal være selvlukkende.

Branndører og brannlemmer holdes åpne hvis de har automatisk lukking ved et branntilfelle.

Slike skal funksjonsprøves minst en gang pr. uke.

5.2.1.4 *Slokkingsredskaper*

Påbudte slokkingsapparater skal være tilstede på avmerket lett synlig og tilgjengelig plass og i god stand.

Slokkingsredskaper skal kontrolleres minst en gang i året. Hvert apparat skal være forsynt med en merkelapp som viser datoen for siste kontroll.

5.2.1.5 *Varme arbeider*

Med varme arbeider forstås:

Bygge-, installasjons-, monterings-, demonterings-, reparasjons-, vedlikeholds- og lignende arbeider hvor det benyttes åpen ild, oppvarming, sveise-, skjære-, lodde- og/eller slipeutstyr.

Sertifikat

Varme arbeider utenom faste, spesielt tilrettelagte arbeidsplasser skal bare utføres av personer som har gyldig sertifikat for varme arbeider, utstedt av Norsk Brannvern Forening eller samarbeidende organisasjon i øvrige nordiske land.

Kravet om sertifikat gjelder f.o.m. 1. januar 2000.

Forholdsregler

Følgende forholdsregler skal ivaretas:

- Arbeidsstedet og de nærmeste omgivelser skal være ryddet for brennbart avfall.
- Brennbare materialer/væsker på og i nærheten av arbeidsplassen skal være fjernet eller beskyttet.
- Brennbare bygningsdeler skal være kontrollert og beskyttet.
- Åpninger i gulv, vegger og tak skal være tettet.
- Godkjent slokkingsutstyr min. 2 stk. 6 kg. ABC slukkeapparat eller 1" brannslange påsatt vann fram til strålerøret skal være plassert lett tilgjengelig på arbeidsplassen.
- Brannvakt skal være tilstede under arbeidet, under pauser og minst en time etter at arbeidet er avsluttet.
- Gassflasker skal være plassert nært ytterdør/port for å muliggjøre en rask evakuering i tilfelle brann.

Det er forbud mot bruk av åpen flamme på tidligere tekket tak.

- Forbudet gjelder likevel ikke ved legging av lag to ved tolags tekking på områder som er mer enn 1 meter fra sluk, gesimser, gjennomføringer, bordkantbeslag og lignende.
- Forbudet mot åpen flamme gjelder heller ikke ved tekking på takkonstruksjoner som består kun av ubrennbare materialer på områder som er mer enn 1 meter fra sluk, gesimser, gjennomføringer, bordkantbeslag og lignende.
- Ved tining av is før omtekking av tidligere tekket tak, tillates bruk av åpen flamme på områder som er mer enn 1 meter fra sluk, gesimser, gjennomføringer, bordkantbeslag og lignende.
For fordamping av restvann etter tining av is er det forbud mot bruk av åpen flamme.

5.2.1.6 *Koke- og stekeinnretninger med frityr/vegetabiliske oljer.*

Koke- og stekeinnretninger med frityr/vegetabiliske oljer i en mengde som overstiger 8 liter skal være utstyrt med stasjonært automatisk slukkeanlegg sertifisert i henhold til NS-EN3 for klasse A og F. For koke- og stekeinnretninger med inntil 8 liter olje, er kravet at det finnes minst 1 stk. 6 liter Wet Chemical slukningsapparat på lett synlig og avmerket plass i nærhet av koke- og stekeinnretningen. Alle ansatte skal ha gjennomgått opplæring i bruk av slukkeapparatet.

5.2.1.7 *Tobakksrøyking*

I produksjons- og lagerlokaler tillates røyking bare på de steder som er angitt i bedriftens egne røykebestemmelser.

Røykebestemmelsene skal være utarbeidet med tanke på brannsikkerheten og være godkjent av bedriftens ledelse.

5.2.1.8 *Orden og renhold*

Avfall som kan selvantenne og avfall som kan avgi brennbare gasser, skal legges i egne beholdere av flammefast materiale med selvlukkende lokk, eller straks fjernes til betryggende sted.

Betryggende avfallshåndtering skal være etablert.

Brenning av avfall skal foregå på forsvarlig måte og bare på sted hvor brannsikringen er ivaretatt.

5.2.1.9 *Drift og vedlikehold*

Forsikringstaker skal holde de forsikrede ting i god driftsmessig stand og påse at offentlige og andre forskrifter til forebygging eller begrensning av skade blir overholdt.

Forsikringstaker skal sørge for jevnlig snømåking av tak, veranda, balkong og terrasse på bygning han benytter til sin virksomhet, slik at skade ikke oppstår. Bygningen må tilfredsstillende lastkrav iht.

Bygningslovgivningen som gjaldt da bygningen ble bygd/ombygget.

5.2.1.10 Utendørs oppbevaring av brennbart materiale

Avfallsbeholdere med papir og annet brennbart materiale, brennbart materialer som ligger fritt eller i containere, søppelkasser, papirkurver og lignende, skal plasseres slik at brann ikke kan spre seg til bygninger.

Avstand til nærmeste byggverk skal være minst 8 meter.

Unntak:

Dersom brennbart materiale er oppbevart i lukket og låst containere / oppbevaringsenhet som er konstruert slik at brann ikke kan spre seg ut av containeren / oppbevaringsenheten, kan brennbart materiale oppbevares nærmere bygningens vegg.

Lagre av brennbart materiale der høyden er over 4 meter eller areal større enn 200 m² skal plasseres minimum i 25 meters avstand til byggverket.

5.2.2 Sikring mot elektriske fenomenskader

Elektronisk styrte maskiner og apparater og elektroniske komponenter skal på nett- og signalsiden være beskyttet mot overspenning forårsaket av atmosfæriske utladninger, netstøy fra elektriske motorer, apparater o.l., samt mot variasjoner i nettspenningen.

Leverandørs/produsents brukerveiledning må følges, og den som betjener innretningen må være kvalifisert til dette.

5.2.3 Sikring mot vann- og rørskader

5.2.3.1 Bygningen skal holdes tilstrekkelig oppvarmet for å unngå frostskaider.

5.2.3.2 Varer skal plasseres minst 10 cm. over gulv.

Er virksomheten opphørt og eiendommen fraflyttet, skal i tillegg ledninger og anlegg for vann og annen væske tappes ned ved fraflytting.

5.2.4 Innbruddssikring

Adkomstdører, vinduer og andre åpninger skal være sikret i henhold til det sikkerhetsforskrift (N01, N02 og N03) som er angitt i forsikringsbeviset.

Ved oppbevaring av tyveriutsatte varer og løsøre kreves at svake bygningskonstruksjoner skal forsterkes. FG's anbefalinger skal følges.

Tyveri og skadeverk begått av uvedkommende som har latt seg låse inne som nevnt i punkt 4.4.1, dekkes kun når FG-godkjent alarm er i drift.

Nøkler/koder skal oppbevares utenfor forsikringsstedet eller i låst FG-godkjent sikkerhetsskap forsynt med FG's merke eller ved at betrodd person bærer den på seg. Skapet skal være boltet fast til gulv eller vegg iht. produsentens monteringsanvisning.

For container gjelder følgende:

Containeren skal være minst 7,5 m³(Halvcontainer)

Dørhengsler skal være sikret slik at døren ikke kan løftes av i låst stilling.

Døren skal være sikret med minst 2 FG-godkjente bakkantbeslag eller tilsvarende sikring.

Døren skal være låst med minst 1 FG-godkjent containerlås eller bom og hengelås med følgende krav:

- Bommen skal sikre døren og være av stål med et tverrsnitt på minst 60 x 10 mm. eller annet med tilsvarende styrke.
- Bommens festeanordning til karm skal minst tilsvare bommens styrke og være montert etter produsentens anvisninger
- Festeanordningen skal ikke kunne demonteres fra utsiden
- Bommens hengelåsbeslag skal være av stål og ha samme styrke og dimensjon som hengelåsbøylen. Beslagets og hengelåsens bøyler skal fylle hverandre
- Hengelåsbeslaget skal være konstruert slik at det beskytter låsen
- Bommen skal låses med FG-godkjent hengelås, minimum klasse 3.
- Hengelåsbeslaget skal være FG-godkjent og ha samme klasse som hengelåsen.

Containeren skal være sikret slik at den ikke kan fjernes, og være plassert slik at tilkomst med bil for bortkjøring av container ikke kan skje. Lagres lettomtsettelige varer i container, skal området rundt

containeren i tillegg være inngjerdet med et minst 2,5 m høyt gjerde av stålflettverk med overklatringsvern.

5.2.5 Sikring av datasystemer, dataregistre og programmer

Sikrede plikter å utarbeide adgangs- og autorisasjonsregler for sine datasystemer. Sikrede plikter også å føre kontroll med at reglene blir fulgt og oppdatert.

Systemer og data skal være beskyttet på en slik måte at kun medarbeidere med rettmessig atkomst har adgang, f.eks. med passord. Hvor risikoen for brudd på adgangsautorisasjonen anses å være særlig høy skal brukeridentifikasjon og passord suppleres med magnetkort, kodebrikke eller tilsvarende sikkerhetsløsning.

Passord og koder skal skiftes omgående hvis det er grunn til å anta at en ikke-autorisert person har fått kjennskap til disse.

Sikrede plikter å sørge for sikkerhetskopiering og oppbevaring av data, slik at en til enhver tid kan gjenskape data, som måtte være slettet/mistet ved en brukerfeil, en fysisk feil eller i forbindelse med uhell, hærverk eller et forsikringstilfelle, hvor de databærende medier er blitt ødelagt eller forsvunnet.

Brukere skal ha en entydig brukeridentifikasjon.
Tildelte adgang rettigheter skal kun anvendes personlig av brukeren.

Det skal være en klar atskillelse (funksjonsatskillelse) mellom de som rekvirerer adgang rettigheter til en bruker og de som oppretter brukerens rettigheter i systemene.

Det skal, så vidt det er teknisk mulig, på ethvert system føres en automatisk logging av alle funksjoner i relasjon til data- og adgangssikkerheten.

Loggen skal minimum inneholde:

- Login / logout tidspunkter pr. brukerid.
- Forsøk på uberettiget adgang til programmer og data.

Maskinelle logger skal ligge beskyttet, f.eks. i kryptert form utilgjengelig for den alminnelige bruker, og kun med adgangsmulighet for sikkerhetsadministratoren.

Det skal ukentlig tas sikkerhetskopi av data. Kopien skal oppbevares i en annen bygning eller i låst dataskap, uansett på en slik måte at original og sikkerhetskopi ikke kan ødelegges ved samme skadehendelse. Skapet skal tilfredsstillende krav til brannsikkerhet A120 i følge NT FIRE 017.

Nøkler skal oppbevares utilgjengelig for uvedkommende.

5.2.6 Regnskap

Sikredes regnskaper skal føres og revideres i samsvar med god regnskapsskikk.

5.2.7 Straffbare handlinger

Straffbare handlinger skal straks de blir oppdaget meldes til påtalemyndigheten.

Dersom sikrede ved handling eller unnlatelse forsømmer å overholde eller påse at sikkerhetsforskriftene overholdes, kan han helt eller delvis miste retten til erstatning, jf. forsikringsavtaleloven (FAL) paragraf 4-8.

Identifikasjon med sikrede:

Retten til erstatning faller bort dersom forsømmelsen er gjort av personer som utfører arbeid av ledende art og av andre som har en særlig selvstendig stilling innen virksomheten, samt arbeidsledere, herunder formenn og lignende, jf. FAL paragraf 4-11, siste ledd.

5.2.8 Forskriftsmessig utførelse av bygningsarbeid og reparasjoner.

Reparasjoner, nyinstallasjoner og bygningsarbeid skal utføres etter gjeldene forskrifter.

I tillegg skal følgende arbeid utføres av autoriserte håndverkere/reparatører:

- Reparasjoner / nyinstallasjoner av elektriske anlegg og VVS.

- Bygningsarbeid som berører bærende konstruksjoner.

5.3 ANSVARSBEGRENSNINGER VED ENDRING AV RISIKO

5.3.1 Opphørt virksomhet og fraflyttet eiendom

Er virksomheten opphørt og eiendommen fraflyttet, erstattes ikke avbruddstap.

5.3.2 Sikringstiltak

Sikringstiltak nevnt i forsikringsbeviset skal være gjennomført og holdt ved like. Hvis det har skjedd en endring som betinger høyere premie, kan selskapets ansvar bli satt forholdsmessig ned.

5.3.3 Endring av virksomhet

Ved endring av virksomhet som medfører økt risiko og som betinger en høyere premie kan selskapet sette ned erstatning forholdsmessig, jf FAL § 4-7. Er endringen av vesentlig betydning for risikoen kan selskapet være helt uten ansvar og erstatningen falle helt bort, jf FAL § 4-6.

6. FORSIKRINGSSUMMER

FØRSTERISIKO

For poster med angitt sum i vilkårene, samt for poster forsikret med førsterisikosum, erstattes skaden inntil den avtalte forsikringssum i forsikringsbeviset.

7. SKADEOPPGJØR OG EGENANDELER

FAL § 6-1 er fraveket. I stedet gjelder bestemmelsene nedenfor.

7.1 FELLESEGLER

7.1.1 Skademelding m.v.

Når skade er inntruffet, skal sikrede omgående gi selskapet melding om skaden. Samtidig skal sikrede gi de opplysninger og dokumenter som er tilgjengelige og som selskapet trenger for å vurdere sitt ansvar og utbetale erstatningen. Hvis skadens omfang eller reparasjonskostnad øker som følge av at skaden ikke meldes selskapet omgående, erstatter selskapet ikke merkostnadene.

Det gjelder spesielle regler om foreldelse, se Generelle vilkår pkt. 5.

Følgende skader skal meldes til politiet:

Brannskader, tyveri og skadeverk, overfall og ran.

Selskapet kan kreve at andre skader skal meldes til politiet.

Skademelding skal inneholde sikredes fødselsnummer (11 siffer) eller bedriftens organisasjonsnummer.

Selskapet har ikke plikt til å betale erstatning før nødvendige undersøkelser er avsluttet.

7.1.4 Skjønn

Fastsettelse av erstatningsgrunnlag og verdier, og spørsmål i forbindelse med beregning av avbruddstap, avgjøres ved skjønn hvis sikrede eller selskapet krever det. Bestemmelsene om skjønn i Generelle vilkår pkt. 2 legges til grunn.

7.2 ERSTATNINGSBEREGNING

BEREGNING - AVBRUDD

Avbruddstapet erstattes inntil avtalt forsikringssum, se pkt. 6.

Ved leasingavtale tillegges forsikringssummen de kontraktsbeløp som er angitt i forsikringsbeviset, og gjenanskaffelsesprisen tillegges alle kontraktsbeløp.

Forsikringen skal bare gi erstatning etter bestemmelsene i forsikringsavtalen for det tap som virkelig er lidt.

Tapet fastsettes snarest mulig etter utløpet av ansvarstiden eller tidligere hvis partene blir enige om det.

- 1 Avbruddstapet settes til forskjellen mellom det resultat av driften som ville ha vært oppnådd i ansvarstiden uten skade og resultatet av driften i ansvarstiden etter skaden.

Disse resultater beregnes uten hensyn til inntekts- eller utgiftsposter som ikke har noe med selve driften å gjøre, som f.eks. dannelse eller oppløsning av reserver i beholdninger og varekontrakter, inntekts- og formuesskatter.

Sikrede plikter å medvirke til at driften i ansvarstiden blir så god som mulig, f.eks. ved utbedring, gjenanskaffelse, overflytting til annet lokale, midlertidig omlegging eller innstilling av driften. Gir selskapet bestemte anvisninger, må disse følges.

- 2 Ved beregning av det resultat av driften som ville ha vært oppnådd i ansvarstiden uten skade, skal virksomhetens resultat av driften i tilsvarende tidsrom før skaden - minimum ett år - (sammenligningstiden), legges til grunn.

Resultatet i sammenligningstiden justeres hvis

- konjunkturer, salgsmuligheter, priser, produksjonsmetoder eller andre driftsforhold påviselig er annerledes i ansvarstiden enn i sammenligningstiden
- driften i sammenligningstiden har vært helt eller delvis avbrutt
- driften i ansvarstiden helt eller delvis ville vært avbrutt av annen årsak enn skaden

- 3 Ved beregning av resultatet av driften i ansvarstiden etter skaden

- tas med de kostnader som er rettslig nødvendig eller forretningsmessig vel begrunnet for virksomhetens reduserte drift, og som ikke kan innspares - alt innen ansvarstiden.

Herunder tas med lønn, ferielønn, sosiale trygder og andre tariffestede ytelser til ansatte, bare i den utstrekning det er nødvendig å beholde dem under den fortsatte drift, samt lønn m.v. i oppsigelsestiden - i henhold til § 59 i Lov om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. - til øvrige ansatte som heller ikke kan beskjefliges på annen måte.

Lønn m.v. - utover det som er nevnt i foregående avsnitt - tas bare med hvis det er særskilt avtalt.

- tas med ekstraordinære utgifter som pådras i den hensikt å begrense tapet, f.eks. utgifter til provisoriske tiltak, forsøringsutgifter o.l. Er selskapets samtykke ikke innhentet på forhånd, regnes slike utgifter bare med i den utstrekning de påviselig har minsket tapet. Medfører slike kostnader nytte utover ansvarstiden, tas bare med det beløp som forholdsvis faller på ansvarstiden.
- tas med inntekter i ansvarstiden, herunder renteinntekter, som skyldes skaden.
- tas **ikke** med
 - tingskader.
 - økte finanskostnader eller økte avskrivninger som ikke skyldes skaden
 - økte kapitalkostnader på grunn av investering ut over erstatning for ting
 - dagbøter, mulfter og annet erstatningsansvar.

- tas **ikke** med den del av avbruddstapet som er en følge av at gjenopptakelse av driften hindres eller sinkes på grunn av
 - andre forbedringer, utvidelser eller endringer enn slike som skyldes påbud gitt med hjemmel i lov eller offentlig forskrift for utbedring av skaden. Selskapet svarer ikke for slikt tap ved påbud som myndighetene ikke hadde hjemmel til å gi selv om skaden ikke var inntruffet
 - reguleringsvedtak truffet etter skaden
 - manglende arbeidskraft etter skaden
 - ufullstendig tingforsikring
 - manglende finansiering

4. ANDRE BESTEMMELSER

4.2 Forsikringsinteresse

Forsikringsinteressen settes til differansen mellom forventede driftsinntekter og driftskostnader for

- ett år ved ansvarstid t.o.m. 12 måneder
- ett år + halvparten av neste 12 måneder ved ansvarstid 18 måneder
- to år ved ansvarstid 24 måneder

Ved beregning av forsikringsinteressen regnes driftsinntekter og driftskostnader (ekskl. mva) fra ansvarstidens begynnelse, og det er inntekter og kostnader i ansvarstiden slik de normalt ville vært uten skade, som skal legges til grunn.

4.2.1 *Driftsinntekter*

- Salgsinntekter av varer og tjenester
- Spesielle offentlige særavgifter knyttet til produserte/solgte varer
- Spesielle offentlige tilskudd knyttet til produserte/solgte varer
- Leieinntekter av fast eiendom, ikke forsikret på annen måte
- Andre driftsinntekter av enhver art.

4.2.2 Driftskostnader – fratrekkes

- Forbruk av innkjøpte varer til produksjon og videresalg, herunder hjelpestoffer, driftsmaterialer og emballasje.
- 100% av alle honorar-, lønns- og pensjonskostnader
- Frakt og spedisjon vedrørende salget.
- Energi, brensel og vann vedrørende produksjonen, unntatt kontraktsmessige minsteavgifter.

4.2.3 Differansen mellom driftsinntekter og driftskostnader justeres med beholdningsendring i lager av varer under tilvirkning og ferdig tilvirkede varer (gjelder bare egenproduserte varer).

- Endringen regnes slik at beholdningen ved ansvarstidens
- begynnelse trekkes fra
 - slutt legges til

For ferdige varer av egen produksjon legges netto salgspris, partiprisen, til grunn.

8. NATURSKADE

Forsikringen omfatter:

Forsikringen dekker skade som direkte skyldes naturulykke ved skred, storm, flom, stormflo, jordskjelv eller vulkanutbrudd, jf. lov om naturskadeforsikring av 16. juni 1989 nr. 70.

Når den forsikrede ting er et våningshus, bolighus eller fritidshus omfatter forsikringen også naturskader på hage, hageanlegg, oppad begrenset til 5 dekar, beliggende rundt forsikret bygning. Tilsvarende omfattes den del av tilførselsvei som ligger innenfor avgrensning og areal som angitt ovenfor.

Forsikringen omfatter ikke:

- 8.1** Skade på skog, beite, innmark, utmark eller avling på rot, varer under transport, motorvogn og tilhenger til bil, luftfartøy, skip og småbåter samt ting i disse, fiskeredskap på fartøy eller i sjøen, utstyr for utvinning av olje, gass eller andre naturforekomster på havbunnen.
- Selskapet dekker likevel naturskade på motorvogn og tilhenger til bil, luftfartøy, seilbåt og motorbåt samt utstyr for utvinning av olje, gass eller andre naturforekomster på havbunnen når disse ting er varer i næringsvirksomhet og befinner seg på land i Norge.
- 8.2** Skade på ting som det ikke er naturlig å brannforsikre selv om det foreligger forsikring, så som sjøkabler, fjordspenn og luftspenn over vann inkl. feste på land, flytebrygge og andre flytende konstruksjoner, gangbru/landgang, stein- og betongbrygger, moloer, bruer, klopper, damanlegg, tunneler i fjell og lignende.
- 8.3** Skinnegående materiell, som tog, trikk og lignende.
- 8.4** Skade som alene rammer antenner, skilt, markiser eller lignende.
- 8.5** Skade som umiddelbart skyldes frost, tele, tørke, nedbør, snøtyngde eller isgang.
- 8.6** Skade som skyldes dyr, insekter, bakterier, sopp, råte e l.
- 8.7** Skade på byggverk eller ting i dette når byggverket er oppført etter at det for vedkommende område er nedlagt bygge- og deleforbud - i medhold av naturskadelovens § 22 - og skaden er av slik art som vedtaket gjelder.
- 8.8** Skade på hage og hageanlegg i tilknytning til annen bygning enn våningshus, bolighus og fritidshus.
- 8.9** Utgifter til forebygging, sikring, flytting eller andre tiltak som ikke skyldes direkte skade på forsikret byggverk eller løsøre
- 8.10 ANDRE SPESIELLE BESTEMMELSER OM NATURSKADE**
- 8.10.1** Er en brannforsikret bygning skadet i en naturulykke, og det ikke gis tillatelse til å reparere eller gjenoppbygge bygningen på skadestedet på grunn av fare for ny naturskade, skal bygningen erstattes som om den var totalskadet. For bolighus og fritidshus gjelder naturskadeforsikringsloven § 1 tredje ledd.
- 8.10.2** Relokalisering ved fare for ny naturskade
Er et brannforsikret bolighus eller fritidshus skadet i en naturulykke, og det ikke gis tillatelse til å reparere eller gjenoppbygge huset på skadestedet på grunn av fare for ny naturskade, erstattes tomtens omsetningsverdi før skaden, begrenset oppad til fem dekar. Det skadede huset og eventuelle forsikrede uthus regnes da som om de var totalskadet. Er grunnen under et brannforsikret bolighus eller fritidshus blitt ustabil som følge av en naturulykke, gjelder første og annet punktum tilsvarende selv om huset ikke er skadet.

Selskapet kan i stedet for å erstatte tomt og bygninger etter forrige avsnitt velge å sikre eiendommen.

- 8.10.3 Erstatning for hageanlegg
- Erstatningsgrunnlaget for hage, hageanlegg, gårdsplass og tilførselsvei inklusiv oppfylling av utrast tomt, beregnes på grunnlag av kostnadene til reparasjon/gjenanskaffelse til samme eller i det vesentlige samme stand som før skaden, beregnet etter prisene på skadedagen
 - Erstatningen settes til det laveste beløp av gjenoppbyggingskostnad og nedgangen i tomtens omsetningsverdi som følge av skaden på hageanlegget. Erstatningen skal ikke være mindre enn gjenoppbyggingskostnaden for hageanleggets toppsjikt
 - For beplantning i hageanlegget beregnes erstatningen lik gjenanskaffelse av vesentlig tilsvarende vekst, som alminnelig handelsvare (ung vekst) i gartneri o.l.
 - Kostnader til sikring/forebygging dekkes ikke, selv om dette er en forutsetning for å utbedre skaden på hage/hageanlegg/tomt.

- 8.10.4 Naturskadeerstatningen kan settes ned eller falle bort når skadens inntreden eller omfang helt eller delvis skyldes svak konstruksjon i forhold til de påkjenninger tingen kan ventes å bli utsatt for, dårlig vedlikehold eller tilsyn eller når den skadelidte kan lastes for at han ikke forebygget skaden eller hindret dens omfang.

Ved avgjørelsen skal det legges vekt på den skadelidtes forutsetninger for å innse hvilke krav som må stilles, hans mulighet for utbedring av mangelen og forholdene ellers. Avkorting skal ikke skje hvis den skadelidte bare er lite å legge til last.

- 8.10.5 Forsikringsselskapenes samlede ansvar ved en enkelt naturkatastrofe er begrenset til det beløp som er fastsatt av Kongen, jfr. naturskadeforsikringsloven § 3. Overstiger skaden denne grense, må sikrede bære en forholdsmessig del av skaden.

8.11 ER DET TVIL OM

- det foreligger naturskade
- det er intruffet en eller flere naturkatastrofer
- betingelsene for nedsettelse eller nektelse av erstatning etter § 1 3. ledd er til stede

kan sikrede eller selskapet forelegge spørsmålet for Ankenemnda for Statens naturskadefond. Ankenemndas vedtak kan ikke påklages.

KUNDEVALGTE TILLEGGSFORSIKRINGER

Når forsikringen er utvidet med dekning angitt i tilleggsforsikringer, gjelder utvidelsen i de samme områder som dekningen den er tilknyttet, hvis ikke annet fremgår av det enkelte tilleggsforsikringer.

A01 AVBRUDDSTAP VED SKADE HOS LEVERANDØR/KUNDE

Avbruddstap som følge av at brann- eller naturskade rammer forsikringstakers faste vareleverandør eller kunder innen Norden, erstattes inntil avtalt forsikringssum.

ERSTATNINGSBEREGNING - AVBRUDD

Avbruddstapet erstattes inntil avtalt forsikringssum i forsikringsbeviset.

Ved leasingavtale tillegges forsikringssummen de kontraktsbeløp som er angitt i forsikringsbeviset, og gjenanskaffelsesprisen tillegges alle kontraktsbeløp.

Forsikringen skal bare gi erstatning etter bestemmelsene i forsikringsavtalen for det tap som virkelig er lidt.

Tapet fastsettes snarest mulig etter utløpet av ansvarstiden eller tidligere hvis partene blir enige om det.

- 1 Avbruddstapet settes til forskjellen mellom det resultat av driften som ville ha vært oppnådd i ansvarstiden uten skade og resultatet av driften i ansvarstiden etter skaden.

Disse resultater beregnes uten hensyn til inntekts- eller utgiftsposter som ikke har noe med selve driften å gjøre, som f.eks. dannelse eller oppløsning av reserver i beholdninger og varekontrakter, inntekts- og formuesskatter.

Sikrede plikter å medvirke til at driften i ansvarstiden blir så god som mulig, f.eks. ved utbedring, gjenanskaffelse, overflytting til annet lokale, midlertidig omlegging eller innstilling av driften. Gir selskapet bestemte anvisninger, må disse følges.

- 2 Ved beregning av det resultat av driften som ville ha vært oppnådd i ansvarstiden uten skade, skal virksomhetens resultat av driften i tilsvarende tidsrom før skaden - minimum ett år - (sammenligningstiden), legges til grunn.

Resultatet i sammenligningstiden justeres hvis

- konjunkturer, salgsmuligheter, priser, produksjonsmetoder eller andre driftsforhold påviselig er annerledes i ansvarstiden enn i sammenligningstiden
- driften i sammenligningstiden har vært helt eller delvis avbrutt
- driften i ansvarstiden helt eller delvis ville vært avbrutt av annen årsak enn skaden

- 3 Ved beregning av resultatet av driften i ansvarstiden etter skaden:

- tas med de kostnader som er rettslig nødvendig eller forretningsmessig vel begrunnet for virksomhetens reduserte drift, og som ikke kan innspares - alt innen ansvarstiden.

Herunder tas med lønn, ferielønn, sosiale trygder og andre tariffestede ytelser til ansatte, bare i den utstrekning det er nødvendig å beholde dem under den fortsatte drift, samt lønn m.v. i oppsigelsestiden
 - i henhold til § 59 i Lov om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. - til øvrige ansatte som heller ikke kan beskjefliges på annen måte.

Lønn m.v. - utover det som er nevnt i foregående avsnitt - tas bare med hvis det er særskilt avtalt.

- tas med ekstraordinære utgifter som pådras i den hensikt å begrense tapet, f.eks. utgifter til provisoriske tiltak, forseringsutgifter o.l. Er selskapets samtykke ikke innhentet på forhånd, regnes slike utgifter bare med i den utstrekning de påviselig har minsket tapet. Medfører slike kostnader nytte utover ansvarstiden, tas bare med det beløp som forholdsvis faller på ansvarstiden.
- tas med inntekter i ansvarstiden, herunder renteinntekter, som skyldes skaden.
- tas **ikke** med
 - tingskader.
 - økte finanskostnader eller økte avskrivninger som ikke skyldes skaden
 - økte kapitalkostnader på grunn av investering ut over erstatning for ting
 - dagbøter, mulkt og annet erstatningsansvar.
- tas **ikke** med den del av avbruddstapet som er en følge av at gjenopptakelse av driften hindres eller sinkes på grunn av
 - andre forbedringer, utvidelser eller endringer enn slike som skyldes påbud gitt med hjemmel i lov eller offentlig forskrift for utbedring av skaden. Selskapet svarer ikke for slikt tap ved påbud som myndighetene ikke hadde hjemmel til å gi selv om skaden ikke var inntruffet
 - reguleringsvedtak truffet etter skaden
 - manglende arbeidskraft etter skaden
 - ufullstendig tingforsikring
 - manglende finansiering

4. ANDRE BESTEMMELSER

4.2 Forsikringsinteresse

Forsikringsinteressen settes til differansen mellom forventede driftsinntekter og driftskostnader for

- ett år ved ansvarstid t.o.m. 12 måneder
- ett år + halvparten av neste 12 måneder ved ansvarstid 18 måneder
- to år ved ansvarstid 24 måneder

Ved beregning av forsikringsinteressen regnes driftsinntekter og driftskostnader (ekskl. mva) fra ansvarstidens begynnelse, og det er inntekter og kostnader i ansvarstiden slik de normalt ville vært uten skade, som skal legges til grunn.

4.2.1 Driftsinntekter

- Salgsinntekter av varer og tjenester
- Spesielle offentlige særavgifter knyttet til produserte/solgte varer
- Spesielle offentlige tilskudd knyttet til produserte/solgte varer
- Leieinntekter av fast eiendom, ikke forsikret på annen måte
- Andre driftsinntekter av enhver art.

4.2.2 Driftskostnader – fratrekkes

- Forbruk av innkjøpte varer til produksjon og videresalg, herunder hjelpestoffer, driftsmaterialer og emballasje.
- 100% av alle honorar-, lønns- og pensjonskostnader
- Frakt og spedisjon vedrørende salget.
- Energi, brensel og vann vedrørende produksjonen, unntatt kontraktsmessige minsteavgifter.

4.2.3 Differansen mellom driftsinntekter og driftskostnader justeres med beholdningsendring i lager av varer under tilvirkning og ferdig tilvirkede varer (gjelder bare egenproduserte varer).

Endringen regnes slik at beholdningen ved ansvarstidens

- begynnelse trekkes fra
- slutt legges til

For ferdige varer av egen produksjon legges netto salgspris, partiprisen, til grunn.

A02 LØNN TIL ANSATTE

1. Forsikringen, jfr. Sikkerhetsforskrift 45 pkt. 3, alt etter hvilket vilkår som er gjort gjeldende for forsikringsavtalen, er utvidet til å omfatte utgifter til lønn, ferielønn, sosiale trygder og andre tariff-festede ytelser til ansatte som det i ansvarstiden er nødvendig å beholde under den reduserte produksjon/omsetning. Utgiftene skal om mulig begrenses ved annen sysselsetting av denne arbeidskraft - eventuelt også utenom egen virksomhet.
2. Forsikringssum for lønn kan også avtales for enkelte eller grupper av ansatte

Bistand i klagesaker

Hvis dere mener at det er gjort en feil fra selskapets side, og dette ikke avklares gjennom den ordinære saksbehandlingen, kan skriftlig klage gjøres til:

Finansklagenemnda
Pb. 53 Skøyen
0212 Oslo

Dere mister retten til å klage hvis klagen ikke er fremsatt overnevnte instans eller sak ikke er anlagt de alminnelige domstoler, innen seks måneder etter dere fikk skriftlig melding om avgjørelsen